

Näringsdepartementet

Yttrande över Utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021–2027

Bakgrund

Region Stockholm har av Regeringskansliet bjudits in för att yttra sig gällande utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen för perioden 2021–2027.

Partnerskapsöverenskommelsen (PÖ) anger Sveriges strategiska inriktning för fonderna Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF), Fonden för en rättvis omställning (FRO), Europeiska socialfonden plus (ESF+) samt Europeiska havs- och fiskefonden (EHFF). Partnerskapsöverenskommelsen är en del av EU:s ramverk och tecknas mellan medlemsstaterna och EU-kommissionen med syfte att bland annat förbättra samordningen mellan de olika fonderna, undvika överlappning och få mer effekt av insatta medel.

Innehåll

Regeringskansliets utkast är indelat i nio avsnitt baserat på den mall som EU-kommissionen tillhandahållit. Mallens utformning sätter tydliga ramar för både innehåll och längd.

I det första avsnittet beskrivs och motiveras de fem valda politiska målen samt det särskilda målet för Fonden för en rättvis omställning:

- Ett smartare Europa genom innovativ och smart ekonomisk omvandling
- Ett grönare och koldioxidsnålare Europa
- Ett mer sammanlänkat Europa
- Ett mer socialt Europa
- Ett Europa närmare medborgarna
- Att göra det möjligt för regioner och människor att hantera de sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenserna av omställningen till en klimatneutral ekonomi

Under avsnitt två beskrivs bland annat de fyra programmen (ERUF, FRO, ESF+ samt EHHF) på nationell nivå och hur de förväntas bidra till respektive mål samt översiktligt kring koordination och avgränsningar mellan programmen. Utöver detta har även 12 övriga EU instrument/program identifierats där kort komplementaritet och synergier, dels mellan dessa fonder, dels till övriga EU-fonder beskrivs.

Resterande avsnitt (3–9) i Partnerskapsöverenskommelsen avser Regeringskansliet att utvecklas längre fram i processen, bland annat gällande medelsfördelning.

Regionledningskontoret samt tillväxt- och regionplaneförvaltningen har på tjänstemannanivå lämnat synpunkter på remissen.

Region Stockholms yttrande

Region Stockholm anser att Regeringskansliets utkast på delar av Partnerskapsöverenskommelsen i allt väsentligt speglar det arbete som föregåtts av bland annat de nya programperioderna för ESF+ och ERUF. Däremot vill Region Stockholm uppmärksamma följande punkter för det kommande arbetet med Partnerskapsöverenskommelsen:

- Gällande medfinansiering är det angeläget att poängtera att ökade krav på medfinansiering försvårar för viktiga aktörer att få del av medel. Exempelvis har medfinansieringskravet för Europeiska Socialfonden plus ökat från 50 procent till 60 procent
- De administrativa kraven för lokala aktörer behöver vara rimliga för att säkerställa en effektiv hantering av fondmedel
- Det är viktigt att säkerställa processer för komplementaritet och synergier mellan de fyra fonderna. Det är centralt att det finnas en flexibilitet att anpassa utifrån regionala förutsättningar och behov (se vidare punkt 9 nedan)
- Region Stockholm ser stora möjligheter till en ökad samordning mellan fonderna, de fem politiska målen måste tydligt visa på hur fonderna hänger ihop och kan stärka varandra för att skapa bästa och mesta möjliga effekt. Samtidigt behöver förvaltande myndighetsuppdrag, i synnerhet regionalt utvecklingsansvarig myndighetsuppdrag, preciseras ytterligare
- Det behöver säkerställas att Partnerskapsöverenskommelsen beaktar den pågående covid-19 pandemin som har lett till stora negativa konsekvenser och där stockholmsregionen är särskilt drabbat. I detta sammanhang bör även EU:s återhämtningsfond beaktas på samma sätt som de tolv identifierade övriga EU

instrument/program identifierats med hänseende på komplementaritet och synergier. För att kunna arbeta effektivt behöver regionerna rådighet över de regionala medlen för att kunna fördela i tillräcklig utsträckning där det ger bästa utväxling och även bidra till långsiktig kontinuitet i utvecklingsarbetet

- Det skulle vara önskvärt att förtydliga att även om insatser inom exempelvis ESF+ ska ha individer/målgrupper i fokus är det även viktigt att parallellt med detta verka för att stärka strukturer och organisationer för att få en långsiktigt hållbar effekt
- Det saknas perspektiv om regionernas skilda behov och då särskilt på inomregionala skillnader samt de speciella utmaningar som finns i storstadsregionerna samt dess särskilda roll. Även storstadsregionerna har glesbygdsområden, exempelvis Stockholms skärgård, som har en hög andel små och medelstora företag vilka är beroende av en god digital infrastruktur för sin hållbara tillväxt och konkurrenskraft. Även befolkningens inbördes mycket olika villkor i olika delar av storstadsregionerna innebär en utmaning. Trots en stark arbetsmarknad står vissa grupper utanför, och långt ifrån, denna vilket får stark påverkan på den sociala hållbarheten inom regionerna vilket inte nog kan understrykas
- Även vid fördelning av fondmedel mellan regioner behöver hänsyn tas till inomregionala skillnader och inte enbart ett ensidigt fokus på genomsnittsvärden
- Det finns ett behov av en tydligare nationell samordning, överblick och uppföljning för att stärka förutsättningarna för ett effektivt arbete med fonderna, bland annat att:
 - Samordna mekanismer och söksystem för att hitta möjlig finansiering i fonderna för att nå målen
 - Skapa förutsättningar för att insatser ska komplettera varandra genom att ta bort flera olika finansieringsströmmar och olika tillhörande ansökningsförfaranden och regelverk
 - Skapa enkelhet för en aktör att söka ur fler fonder och synkronisera för att nå målen
 - Skapa utlysningarna utifrån regionernas specifika behov med möjlighet för regionerna att kunna samordna insatserna och fokusera och prioritera för nå målen i RUS
- Stora och centrala delar i Partnerskapsöverenskommelsen, exempelvis budget och fördelning finns inte med i Regeringskansliets utkast, Region Stockholm är därför angelägna om att få insyn och möjlighet att lämna synpunkter i den kommande processen

YTTRANDE
2021-01-20

Diarienummer
RS 2020-0916

Carina Lundberg Uudelepp
Regiondirektör

Karin Öhlander
Tf. utvecklingsdirektör